

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา ตำบลดอยงาม อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามโครงการ SML และ 2. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ SML และการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 คน และกลุ่มที่ 2 มาจากทุกหมู่บ้านในตำบลดอยงามรวมจำนวน 98 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. คณะกรรมการ SML ประชานกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test F - test และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มีอาชีพเกษตรกรกรรมมีตำแหน่งทางสังคมเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีรายได้ระหว่าง 3,501 - 6,000 บาท ต่อเดือน

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ SML ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100 ได้แก่ ข้อที่ว่า โครงการ SML เป็นโครงการที่พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของหมู่บ้าน และข้อที่ว่า การจัดประชุมประชาคมจะต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$ จากคะแนนเต็ม 5) หากพิจารณาจากขั้นตอนการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า ขั้นตอนการประชุมประชาคมมีการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือขั้นตอนการตรวจสอบติดตามประเมินผล และขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณารายกิจกรรมแล้วพบว่า กิจกรรมที่มีการมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ กิจกรรมการร่วมเสนอความคิดเห็นหรือเสนอปัญหาความต้องการ โครงการในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม รายได้ และระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามโครงการ SML สำหรับตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ความเข้าใจและเสริมสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้มากขึ้น รวมทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และคณะทำงาน SML ของหมู่บ้าน/ชุมชน ให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรให้อิสระแก่หมู่บ้าน/ชุมชน พิจารณาปัญหาความต้องการของชุมชนเอง เพื่อมากำหนดเป็นโครงการของชุมชน
3. ควรจัดสรรงบประมาณให้ต่อเนื่องเพื่อให้หมู่บ้านสามารถแก้ไขปัญหาของตนเอง
4. ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และลดขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ ให้เกิดความคล่องตัว สะดวกแก่การดำเนินงานของหมู่บ้าน/ชุมชน

The two objectives of the study were as follows : 1) to examine the level of people's participation in the operation of the SML project ; and 2) to identify their problems and their suggestions on this activity. The sample consisted of two groups. The first group included 12 officials responsible for SML project and community development. The second group was composed of 98 people from all the villages in Tambon Doi Ngam. They were village heads, assistants to village head, members of the tambon administrative organizations, SML committee, chairpersons of different organizations in the villages and the general public. Frequency, mean and standard deviation were used to describe the data, and t-test, F-test and correlation analysis to test the hypotheses.

The findings were briefly reported below.

Most of the samples were males, aged 41 – 50, and were farmers. Many had social positions : subdistrict heads, village heads, assistants to village head. They had an income of 3,500 – 6,000 baht a month.

As a whole, 60.2 of the sample had a moderate knowledge and understanding of the SME project implementation ($\bar{x} = 0.77$). There were two items that all the samples could answer correctly. One item was the SML project aimed to solve the problems for

the benefit of the villagers as a whole. And the other item was that for voting to be possible, there had to be at least 70 percent of the participants in the meeting.

Overall, the people were found to participate in the SML project implementation at a high level ($\bar{x} = 3.63$ out of 5). When the individual steps of involvement were considered separately, the people were found to participate most in attending meetings, followed by follow-up and evaluation, and project implementation, respectively. The activity in which they participated most were expressing opinions and identifying people's needs at the meetings.

When the hypotheses were tested, the factors significantly related to their participation were social position, income and knowledge and understanding about the SML project implementation. On the other hand, age, education, occupation and number of living years in the village/community had no relationship with their participation level.

Recommendation.

1. Campaigns should be launched to provide people with more knowledge and understanding of the SML project operation. The officials, community leaders and village/community SML implementers should be provided with knowledge and understanding of the SML project in order to implement it efficiently.

2. The village/ community should have freedom in identifying the people's needs in order to set a development plan for the village/community.

3. Enough budget should be continuously allocated to village so that they can solve the village/community problems.

4. The project regulations should be revised and the work procedures be reduced to facilitate the operation of the village/community.